

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Ajankohtaista opiskeluhuollosta ammattillisessa koulutuksessa

Jouni Järvinen

KARVIN arviointi opiskeluhuollon toteuttamisesta

- Opiskelijat tiesivät keneltä saa apua
- Mielensterveyspalveluiden tarve ei ole vähentynyt, läpäisy ei ole tehostunut
- Viidesosa nuorista kokee, että eivät voi olla oppilaitoksessa omana itsenään
- Syrjäytymisriskissä olevat eivät löydä palveluita
  - Miten opiskeluhuollon palveluita voisi markkinoida tavoitettavuuden näkökulmasta?
- Perheissä tapahtuvat asiat jäävät usein koulussa käsittelemättä
  - Kaisa Vuorinen – mielipidekirjoitus HS 28.5.18 / ”**Muistan lakkiaisistani vain humalaisen äidin** - Toivon niin naapureilta, opettajilta kuin viranomaisiltakin uskallusta puuttua alkoholin varjossa kasvavien lasten ja nuorten tilanteeseen.”

Määräyksistä

- [Kurinpitomääräys](#) Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista
- Kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettely tavoista annettavan suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon seuraavaa:

*”Suunnitelman tavoitteena on turvata oppilaitoksen työrauha, sisäinen järjestys, opiskelun esteetön sujuminen sekä oppilaitosyhteisön **ja siihen kuuluvan asuntolatoiminnan turvallisuus ja viihtyvyys.**”*

Opiskeluhoiltoa koskeva määräys

Opiskeluhoillon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoiltosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

- Valmentavien koulutusten opiskelijoilla oikeus opiskeluhoilton
- Vain yksi tapa suorittaa perustutkinto ja kaikki perustutkintoa suorittavat saavat opiskeluhoillon palvelut
- Poikkeus: Oppisopimusopiskelijoille kuuluvat psykologi- ja kuraattoripalvelut, mutta terveydenhuoltopalvelut tulevat työterveyshuillon kautta.
- Laskennallinen peruste kuraattoreiden (780) ja psykologien (1000) määrään, koulutuksen järjestäjän tulee neuvotella tasalaatuiset opiskeluhoillon palvelut kunnan/kuntien kanssa.

Kiusaamisen ehkäisy

- Kiusaamisen ehkäisy sekä työrauhan edistäminen varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa sekä toisella asteella. Loppuraportti.
  - Vahvistetaan oppilaitoksen henkilökunnan osaamista kiusaamisen ehkäisyssä ja kiusaamiseen puuttumisessa
  - HOKSissa otetaan huomioon opiskelijan työskentely- ja vuorovaikutustaidot
  - Opiskelijoiden osallisuuden lisääminen
  - Varmistetaan tasa-arvo- ja ihmisoikeuskasvatuksen toteutuminen
  - Tutkimuksen lisääminen
  - THL/OPH yhteistyöryhmässä tammikuussa käsitellään miten tätä asiaa edistetään

Muuta ajankohtaista

- Opas seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi
  - Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön sekä oppilaitoksessa että työpaikalla tapahtuvan oppimisen aikana (myös ulkomailla)
  - Koulutuksen järjestäjällä tulee olla toimintaohjeet seksuaalisen häirinnän tunnistamiseksi ja siihen puuttumiseksi
  - Opiskelijan tulee tietää, keneen ottaa yhteyttä, jos kohtaa seksuaalista häirintää!
  - <http://oph.fi/download/189829> Opas seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi ko.pdf
- TEA-viisari: Päivitettiin nykyisen ammatillisen koulutuksen lain mukaiseksi, ja kyselyä pyrittiin samalla lyhentämään
- Kouluterveyskyselyssä mukana ensimmäistä kertaa kysymys opiskelijan toimimisesta läheisen hoitajana tai vastaavassa roolissa – tuloksia mahdollisesti Hyvinvointiarenassa 2019.

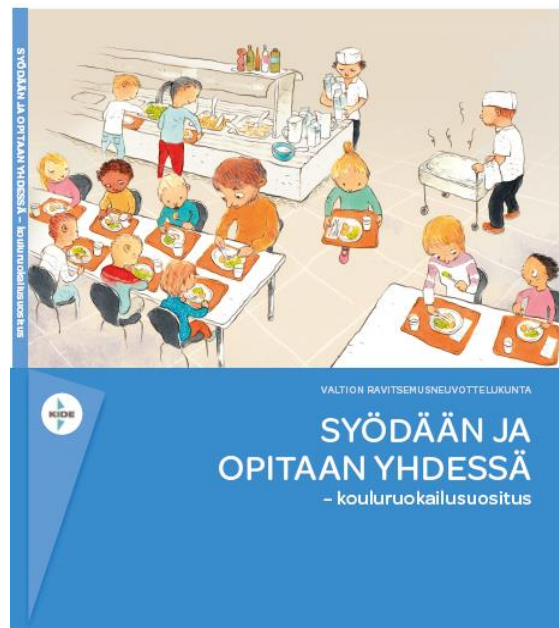
ZOOMI-hanke / osallisuuden kehittäminen

- [Ammatillisen koulutuksen läpäisyn määrällisen seurannan selvitys 2016-2017](#)
- Vuoden 2018 aikana tehty 36 koulutuksen järjestäjän luona käyntiä ja kerätty aineistoa laadullista selvitystyötä varten
- [https://www.oph.fi/download/182497 Sujuvuutta siirtymiin.pdf](https://www.oph.fi/download/182497)
- [https://www.oph.fi/download/190557 osallisena opinnoissa.pdf](https://www.oph.fi/download/190557)
- Laadullinen selvitystyö käynnissä erojen taustasyistä, valmistuu 2019 alkuvuodesta
- Siirtymät uudessa ajassa seminaari, joka järjestetään 26-27.3.2019. Seminaari käynnistyy maaosuudella hotelli Radisson Blu Seaside:ssä ja jatkuu Itämeren aalloilla M/S Silja Europalla laivaseminaarina. Seminaarin teemana on koulutuspolkujen ja työelämään siirtymien tukeminen tulevaisuusorientoituneesti.
[https://www.oph.fi/download/194272 Siirtymät uudessa ajassa - seminaariohjelma.pdf](https://www.oph.fi/download/194272)

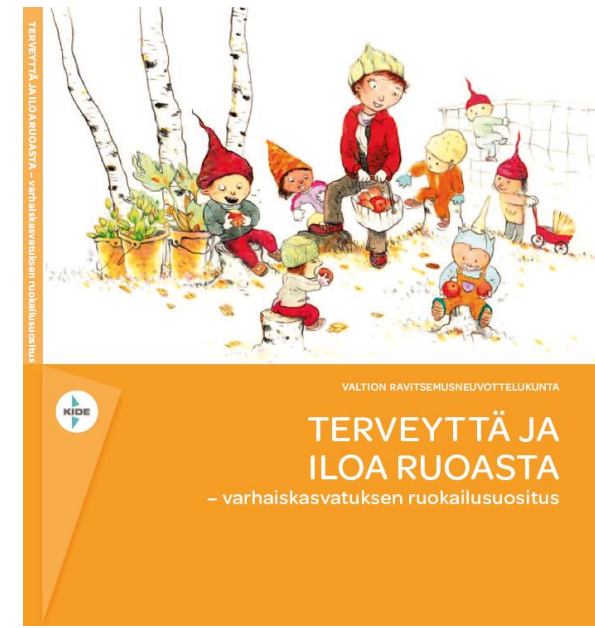
Lapsiperheiden, lasten ja nuorten ruokailusuositukset – sarja

VRN ja THL, 2016

VRN, OPH ja THL, 2017

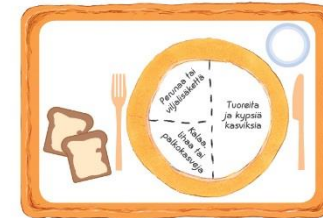
VRN, OPH ja THL, 2018

Puuttava Osa

II asteen opiskelijoiden ruokailusuositus

2019

Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2017

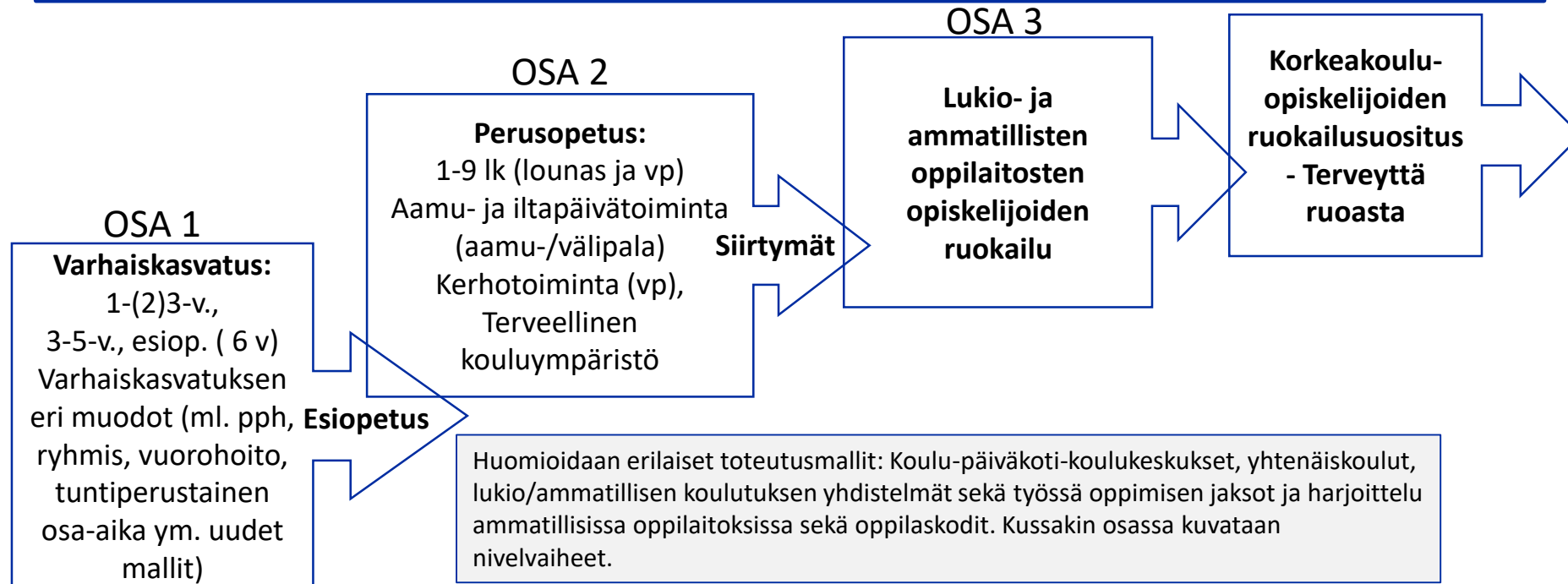

Lasten ja nuorten joukkoruokailusuositukset: Varhaiskasvatuksesta opiskelijaruokailuun

Linjauksena terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen – ruokaosaaminen
Hyvä ravitsemus ja kasvun ja kehityksen erityispiirteet eri ikäkausina sekä
ruokakasvatus jatkumona kohti aikuisuutta

Lapsi ja nuori osana kehitys- ja oppimisyhteisöään: lapsi, koululainen, itsenäistynyt nuori, nuori aikuinen

Kasvatuskumppanuus – lapsi/asiakaslähtöisyys – lasten ja nuorten osallisuus

Opetussuunnitelman perusteet. Yhteistyö kasvatus- ja opetushenkilöstön ja ruokapalvelun välillä.

Ruokapalvelun toteutuksen perusta ja mallit: palvelun laatuksiteerit ja ravitsemuslaatu, ruokasuositukset

Perustana lainsäädäntö: määritetään mitä tarkoittaa maksuton, tarkoituksenukaisuksi järjestetty, täysipainoinen ja ohjattu ateria . Ruokailuympäristö ja ruoka-ajat (kuvataan lapsen näkökulmasta päivän kokonaisuus).

Vähän laajemmin

- LaPe / [Yhdyspinnat yhteiseksi mahdollisuudeksi](#) –raportti
  - Yhdenvertainen opiskeluhuollon saavutettavuus
  - Tuki mielenterveyden ongelmassa
- [Eriarvoisuutta käsittelevän työryhmän loppuraportti](#)
  - Maahanmuuttajien kotouttamisen tehostaminen
  - Työttömyyden ehkäisy osaamistasoa nostamalla
- [Nuorisobarometri 2017](#)
  - Nuoret uskovat koulutuksen tuomiin mahdollisuuksiin
  - Monella keskeyttäjäällä mielenterveysongelmia
  - https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2018/03/Nuorisobarometri_infografiikka_NETTI.pdf

Kiitos!

- Opiskeluhoolto ammatillisessa koulutuksessa
- OPH: Jouni Järvinen
jouni.jarvinen@oph.fi;
- OKM: Anna Kankaanpää
anna.kankaanpaa@okm.fi

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Toisen asteen yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön oppaan työstämistä

- **Yhteisestä työstä hyvinvointia – opiskeluhuoltoryhmä perusopetuksessa**
- Painotuotteena (THL kirjakauppa) tai pdf-versiona verkossa

Yhteisestä työstä hyvinvointia – opiskeluhuoltoryhmä perusopetuksessa

Marke Hietanen-Peltola
Kristiina Laitinen
Eva Autio
Riia Palmqvist

Yhteistyö ja osallisuus

Taustaa oppaalle

- Opas valmistettiin osana LAPE Varhaiskasvatus, koulu ja oppilaitos lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukena –kehittämiskokonaisuutta
- Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen, Opetushallituksen ja monialaisen, opiskeluhuollon toimijoista kootun verkoston yhteistyötä
- Tavoitteena vahvistaa opiskeluhuoltoryhmien lainmukaisia toimintatapoja, yhtenäistää käytäntöjä sekä turvata oppilaiden ja huoltajien osallisuus yhteisöllisessä työssä
- Toiveena tiivis ja helppokäyttöinen julkaisu

Yhteisöllinen opiskeluhoolto

Yhteisöllinen opiskeluhoolto on osa oppilaitoksen toimintakulttuuria, joka edistää:

Opiskelijoiden

- oppimista, hyvinvointia ja terveyttä
- sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta

Opiskeluympäristön

- terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä.

Ammatillisen koulutuksen opiskeluhuvinvoinnin

kehittämispäivät 21.11.2018 työpajan ohjelma klo 9.00-11.45

9.10-10.00 Ajankohtaisia asioita opiskeluhuoltoon, ohjaukseen ja hyvinvointiin liittyen , Alustus koskien toisen asteen yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmien toiminnasta

10:00-10.40 jokainen ensin yksin mieltii omasta näkökulmasta esimerkkejä yhteisöllisestä opiskeluhuoltotyöstä 10 min.

Sen jälkeen pareittain tai kolmen hengen ryhmissä esitellään ja keskustellaan esimerkeistä/ toimintamalleista 20 min. Ryhmä kirjaa ylös esimerkit yhteiselle paperille tai wordille ja sen voi lähettää jouni.jarvinen@oph.fi.

Ryhmät kertovat yhden esimerkin muille yhteisöllisestä opiskeluhuoltotyöstä 10 min.

10.40-10.50 TAUKO 10 min

10.50-11.10 Pareittain tai pienissä ryhmissä mikä on toimipistekohtaisen ohr:ien/hyvinvointiryhmien ja oppilaitoksen yhteisen ohr:n välinen työnjako. 20 min. Ryhmä kokoaa asiat muistiin paperille tai wordille ja lähettää Jounille. Lopuksi mitä huomioita ryhmien toiminnasta?

11.10-11.30 Parin kolmen hengen ryhmissä kootaan tietoa mitä erityisesti toisen asteen opiskeluhuoltoryhmien oppaassa tulisi olla, jotta opas ihan konkreettisesti tukisi ryhmien työtä toisella asteella. Lista toiveista kirjataan ylös.

11.30-11.45 Loppuyhteenvetoa – mitä kokemuksia työskentelystä